

Dodillet svarar

Sven-Axel Månssons anklagelser omöjliggör en konstruktiv diskussion kring sexköpares villkor och prostitutionsforskningens begränsningar. Susanne Dodilletts svarar nu Sven-Axel Månssons debattartikel "Får man göra såhär?" om boken *Är sex arbete?*

Vad handlar Är sex arbete? om?

Min avhandling är skriven i ämnet idéhistoria som ägnar sig åt texttolkning. I *Är sex arbete?* tolkar jag debatterna som föregick den aktuella svenska och tyska prostitutionslagstiftningen.

Bokens centrala fråga är hur det kunde komma sig att två länder som kan tyckas ganska lika varandra har valt så olika sätt att lagstifta kring prostitutionen. I Sverige kriminaliserades köp av sexuella tjänster 1999 medan den tyska prostitutionslagen från 2002 skulle integrera prostitutionen i välfärdssystemet genom att ge sexsäljare tillgång till A-kassa och pensionssystem. Mitt källmaterial består främst av riksdagens och det tyska parlamentets olika skrifter och debatter samt av avhandlingar, forskningsrapporter, utredningar, tidningsartiklar och andra källor som lagstiftarna knöt an till. Följande frågor vägledde mitt arbete:

- Hur argumenterar båda sidor och inom vilka sammanhang och utifrån vilka perspektiv är deras resonemang logiska?
- Vilka argument betonas och vilka osynliggörs av de olika sätten att argumentera?

Jag beskriver hur forskare och debattörer som deltog i debatten om nya prostitutionslagar såg på prostitutionen, sexsäljare och deras kunder och analyserar

prostitutionsforskningens och -politikens ideologiska utgångspunkter.

Till skillnad från många andra prostitutionsforskare ser jag mig inte som aktivist. Syftet med mitt arbete är varken likt Sven-Axel Månssons i Malmöprojektet, att bidra till en minskning av könshandeln, eller socialantropologen Petra Östergrens i *Porr, horor och feminister*, det vill säga att ge de sexsäljare, som tidigare exkluderats ur den svenska debatten, en röst. Istället har mitt intresse för kulturella skillnader varit drivkraften för min forskning.

Anledningen till att jag trots detta har valt att avsluta min avhandling med ett förslag "För en ny prostitutionspolitik" är att jag aldrig under min forskarutbildning har lyckats presentera mitt arbete utan att någon undrat vad jag själv tycker eller hur jag skulle reformera prostitutionspolitiken om jag fick chansen.

Egentligen saknar denna fråga relevans för mitt arbete som idéhistoriker som syftar till att tolka idéers utveckling och historia istället för att värdera olika tankesätt. Den politiska programförklaringen i avslutningskapitlet betraktar jag därför INTE som en del av mina vetenskapliga analyser, utan som en möjlig utgångspunkt för en diskussion om de politiska konsekvenser som skulle kunna dras ur min forskning. I mitt förslag försöker jag kombinera det goda som finns i båda länder. Jag betonar vikten av en feministisk debatt likt den svenska för att synliggöra kvinnoförtrycket som finns i prostitutionen, men menar samtidigt att sexsäljarna som drabbas av detta kvinnoförtryck borde få rättigheter som i Tyskland.

Varför är Sven-Axel Månsson kritisk mot min forskning?

Sven-Axel Månsson ifrågasätter min vetenskapliga hederlighet. Men jag menar att hans negativa reaktion egentligen handlar om någonting annat än kvalitén av min avhandling som har blivit godkänd av en enhällig betygsnämnd bestående av professorer

och en lektor från tre olika ämnen (idéhistorikern Prof Bo Lindberg, juristen Prof Eva-Maria Svensson och etnologen Dr Beatriz Lindqvist) och beskrivits som "en välbelagd och mästerlig studie" av disputationens opponent, socialantropologen Brian Palmer, med doktorsexamen från Harvard University i USA ([GP 14/3](#)). Flera delar av avhandlingen har dessutom presenterats på internationella konferenser och publicerats i en refereegranskad tidskrift samt flera vetenskapliga antologier. På grund av mina vetenskapliga meriter är jag för närvarande anställd inom ett stort internationellt forskningsprojekt (Femcit).

Oenigheten mellan Sven-Axel Månsson och mig handlar inte heller om huruvida det är Månsson eller jag som har större kunskaper om de sexsäljare han har träffat genom sin forskning. Månsson har fel när han tillskriver mig uppfattningen att de sexsäljare som lämnade prostitutionen efter att ha varit i kontakt med honom på 1970-talet gjorde så "mot sin egentliga vilja". Jag har inte intervjuat sexsäljarna Månsson träffade och vet inte vad de ville. Därför uttalar jag mig, till skillnad från vad Månsson påstår, inte heller om kvinnornas möjliga arbetsglädje eller lust. Dessa frågor saknar relevans för mig som idéhistoriker. Jag har som redan nämnts analyserat hur svenska och tyska politiker, forskare och debattörer talade om prostitution. Självklart vet jag inte lika mycket som Sven-Axel Månsson om sexsäljarna han har träffat.

Oenigheten mellan Månsson och mig handlar enligt vad jag förstår om följande frågor:

- För det första har vi olika uppfattningar om huruvida sexsäljares egna röster har legat till grund för den svenska prostitutionspolitiken. I min avhandling visar jag att professionella prostituerade exkluderades ur diskussionen, medan Sven-Axel Månsson i likhet med tidigare Kajsa Ekis Ekman (DN 20/2 & 26/2) tycks anse att den svenska politiken har tagit intryck av

prostituerades uppfattningar.

- För det andra gäller vår oenighet den vetenskapliga kvalitén av forskningen om prostitution som bedrevs i Sverige under 1970- och 80-talen. Medan jag genom min granskning av denna forskning kommit fram till att den har metodologiska och forskningsetiska brister, försvaras den av Sven-Axel Månsson, som själv har varit ansvarig för stora delar av just denna forskning.

Exemplen som Månsson anför för min påstådda ohederlighet som forskare berör just dessa frågor.

Vad skulle jag vilja diskutera med Sven-Axel Månsson?

I sin kritik mot mitt arbete koncentrerar sig Sven-Axel Månsson på några få detaljer och enstaka ord i min 600 sidor tjocka avhandling, istället för att diskutera rimligheten i min tolkning av prostitutionspolitikens historia. Detta tycker jag är synd. Jag vet att Månsson ser på prostitutionsdebatten annorlunda än jag och det vore intressant att föra en debatt om våra olika tolkningar. Frågor som skulle leda den vetenskapliga diskussionen om prostitutionspolitikens historia vidare skulle till exempel kunna vara följande:

- Vilka frågor angående sexsäljares och sexköpares bakgrund och livssituation har besvarats i den svenska prostitutionsforskningen och var finns det luckor i forskningen?
- Var ligger prostitutionsforskningens begränsningar?
- Är politikens utsagor i prostitutionspolitiken grundade på vetenskapliga undersökningar eller är de snarare ideologiskt motiverade?
- Vilka sexsäljare har kommit till tals i debatten och vilka röster har försummats och varför?

Dessa och många fler frågor skulle jag vilja diskutera med Sven-Axel Månsson. Tyvärr tillåter hans anklagelser inte en sådan konstruktiv diskussion.

[Susanne Dodillet](#), Göteborg 16 mars 2009

Sven-Axel Månsson replikerar mot slutet av veckan.

[Till Jenny Westerstrands inlägg](#).

[Länk till Brian Palmers recension i Göteborgs-Posten](#).

"Susanne Dodilletts avhandling *Är sex arbete?* ifrågasätter en självsäker svensk berättelse om sexköpslagen som unikt upplyst och oantastligt etisk. En välbelagd och mästerlig studie, anser Brian Palmer."

Brian Palmer var opponent vid Susanne Dodilletts disputation. Han skriver på sin [hemsida](#) följande:

"Göteborgs-Posten also published my [book review](#) of Susanne Dodillet's dissertation, *Är sex arbete?*, for which I served as examiner. In my own dissertation nine years ago, I celebrated Sweden's policy on prostitution (criminalizing the buyer but not the seller) as contributing to the "ethos of a sheltering society." I still think so. What Dodillet achieves is the anthropological endeavor of exoticizing the familiar and familiarizing the exotic, as she shows that the differing Swedish and German policies each make moral sense within particular cultural logics and as products of particular histories."